

TANTÁRGYI TEMATIKA

Latin nyelv 2.

Tantárgy neve: <i>Latin nyelv 2.</i>	Tantárgy Neptun-kódja: <i>Nappali: AJJOT290N2</i> Tárgyfelelős intézet: <i>Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék</i>
Tantárgyelem: <i>kötelező</i>	
Tárgyfelelős: <i>Dr. Petrasovszky Anna, egyetemi docens</i>	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: <i>2., tavaszi félév</i>	<i>AJJOT290N1 Latin 1.</i>
Óraszám/hét: <i>heti 1 előadás</i>	Számonkérés módja: <i>aláírás, kollokvium (összevont vizsga)</i>
Kreditpont: <i>2</i>	Munkarend: <i>nappali</i>
Tantárgy feladata és célja: <i>A latin nyelv kötelezően oktatott szaknyelv, melynek célja, hogy a hallgatók a képzési idő végére olyan ismeretekre tegyenek szert, aminek birtokában önállóan is képesek eligazodni a modern európai – kontinentális és angolszász – jogi kultúra latin gyökerű nyelvi világában. A grammatikai és speciális lexikai ismeretek elsajátításán túl a hallgatót hozzásegíti olyan készségek kifejlesztéséhez, melyek elengedhetetlenek a jogi szaknyelvvvel összefüggő magasabb szintű fogalmi-logikai gondolkodás megismeréséhez, tökéletesítéséhez. Ezzel párhuzamosan segítséget nyújt a római jog, az egyetemes, valamint a magyar állam- és jogtörténet alapvető fogalmi készletének, fontosabb latin nyelvű forrásainak megismeréséhez, az egyes jogágakhoz tartozó jogi szakkifejezések, jogelvek bemutatásához.</i> Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás: T5,T13,T14,</i> <i>képesség: K2, K4,K9,K10,K16,K28,</i> <i>attitűd: A2, A3, A4, A5,</i> <i>autonómia és felelősség: F3,F5,</i>	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás: <i>1. A tantárggyal kapcsolatos információk, Az igék imperfecta actiói (Lectio septima) A főbb rendhagyó igék (sum, esse, fui; possum, posse, potui) imperfecta actio-i. (Lectio octava), A jogtörténet latinitása</i> <i>2. A névmások (pronomina) szerepe a latin nyelvben I., Pronomen personale, pronomen reflexivum (Lectio octava), A római jog delictuális felelősséggel kapcsolatos kifejezései és azok továbbélése a büntetőjog fejlődéstörténetében</i> <i>3. A melléznevek rendszere a latin nyelvben, Az I-II és III. declinatioába tartozó melléznevek ragozása, a jelzős szerkezetek problematikája, (Lectio nona), A személyek jogának római jogi eredetű és a magyar jogtörténetben használt kifejezései I.</i>	Gyakorlat:

4. Az *igék perfecta actiói* (különösen a *praesens perfectum activi/passivi* alakok) (*Lectio decima*), A személyek jogának római jogi eredetű és a magyar jogtörténetben használt kifejezései II.

5. A melléknévek fokozása (*comparatio*) és adverbiumok képzése (*Lectio decima*) A dologi jog római jogi és magyar jogtörténetben használt kifejezései I.

6. A IV és V. *declinatio*ba tartozó főnevek, Névmások (*pronomina relativa, interrogativa, indefinita, demonstrativa*) és a névmási melléknévek használata (*Lectio undecima, Lectio duodecima*) A dologi jog római jogi és magyar jogtörténetben használt kifejezései II.

7. Az *imperativus* (*Lectio duodecima*) A kötelmi jog római gyökerű és magyar jogtörténetben használt kifejezései I.

8. Az *igenevek* (*infinitivus, participium, gerundium supinum*) (*Lectio tertia decima, Lectio sexta decima*) A kötelmi jog római gyökerű és magyar jogtörténetben használt kifejezései II.

9. A *deponens* és *semideponens* igék és használatuk (*Lectio quarta decima*), Az örökési jog római jogi és a magyar jogtörténetben használt kifejezései I.

10. A számnevek (*nomen cardinale, nomen ordinale*) és a tőszámneves és sorszámneves kifejezések (*Lectio quarta decima*), Az örökési jog római jogi és a magyar jogtörténetben használt kifejezései II.

11. A körülírt igeragozás, a *gerundium* és *gerundivum*os szerkezet (*Lectio quinta decima*), A nemzetközi jogban használt latin kifejezések I.

12. A latin mondatban alapjai, *Accusativus cum infinitivo* (*Lectio sexta decima*) A nemzetközi jogban használt latin kifejezések II.

13. *Nominativus cum infinitivo* mondat szerkezet (*Lectio sexta decima, Fontosabb jogelvek latinul I.*

14. *Ablativus absolutus* (*Lectio septima decima*) Fontosabb jogelvek latinul II.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A tantárgyból - elméleti jellegénél fogva - a félév során aláírást kell szerezni, amelynek feltétele az előadásokon való részvétel. A távolmaradás megengedett mértéke 1 alkalom. A további igazolt vagy igazolatlan hiányzás beszámolási kötelezettséget von maga után, amelynek teljesítése írásban vagy szóban, az oktatóval történő egyeztetés szerint történik.

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése

A e-leckekönyvi aláírás megszerzése után a hallgatók a vizsgaidőszakban az első és második félév anyagából szóbeli vagy írásbeli összevont vizsgát tesznek.

Jeles érdemjegy eléréséhez a tananyag legalább 90%-os, a jó érdemjegy eléréséhez a tananyag 80%-os, a közepes érdemjegy eléréséhez a tananyag 70%-os, az elégséges érdemjegy eléréséhez pedig a tananyag 60%-os elsajátítása a kívánatos.

Az összevont vizsga anyaga:

1. Kiejtési szabályok, kiejtési rendszerek, helyesírás.
2. Főbb nyelvtani kifejezések.
3. A főnévragozás rendszere: I-V. declinatiók
4. Melléknevek ragozása.
5. Jelzős szerkezetek egyeztetése, ragozása.
6. Névmások (birtokos névmás, személyes névmás, vonatkozó névmás, mutató névmás)
7. A coniugatio rendszere; az ige szótári alakja; ige-tövek (imperfectum tö, perfectum tö, supinum tö);
8. Az infinitivuszok (infinitivus imperfectum activi és passivi).
9. Indicativus alakok ragozása (praesens imperfectum activi és passivi; praesens perfectum activi és passivi.)
10. Melléknévfokozás.
11. Adverbium képzése, fokozása.
12. A szenvedő mondat szerkezet.
13. Álszenvedő igék.
14. Számnevek
15. Participiumok (participium imperfectum activi; participium perfectum passivi, participium instans activi, participium instans passivi).
16. Gerundium.
17. Supinum.
18. Rendhagyó igék.
19. I-II. imperativus.
20. Jogi szakkifejezések: a római jogban gyökerező és az egyetemes valamint a magyar alkotmány- és jogtörténetben használt kifejezések, fontosabb jogelvek.

A vizsga értékelése öt fokozatú jeggyel történik. Jeles érdemjegy eléréséhez a tananyag legalább 90%-os, a jó érdemjegy eléréséhez a tananyag 80%-os, a közepes érdemjegy eléréséhez a tananyag 70%-os, az elégséges érdemjegy eléréséhez pedig a tananyag 60%-os elsajátítása a kívánatos.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők: előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, megbeszélés, vita

Kötelező irodalom:

- Latin nyelvi segédanyag – joghallgatók számára, Összeállította: Dr. Petrasovszky Anna http://jogikar.uni-miskolc.hu/jogtorteneti_tanszek_tansegedletek
- Floyd L. Moreland and Rita M. Fleischer: *Latin: An Intensive Course*, University of California Press, Berkeley, Los Angeles, London, 1977.
- Törvénytudományi Műszótár, közre bocsátja A' Magyar Tudós Társaság, Második, Tetemesen Bővített Kiadás, Pesten, Eggenberger J. és Fiai Acad. Könyvtárusoknál, 1874. <http://mek.oszk.hu/06200/06283.pd>

Ajánlott irodalom:

- Bánóczi Rozália - Rihmer Zoltán: *Latin nyelvkönyv joghallgatóknak*
- Werbőczy István: *Tripartitum Opus Juris consuetudinarii Regni Hungariae*, M. Kir. Egyetemi Nyomda, Budapest. 1894.
- a. Aaron X. Fellmenth and Maurice Horwitz: *Guide to Latin in International Law*, Oxford University Press, 2009.